

ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM

KOLOZSVÁR. 1907. JANUÁR 27.

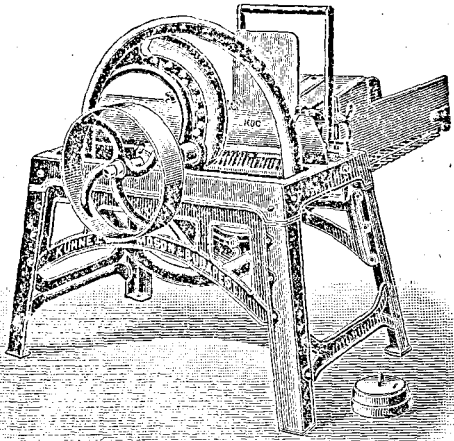
4. SZÁM.

Tokajvidék

KÜHNE E.

HAZÁNK LEGRÉGIBB
MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRA

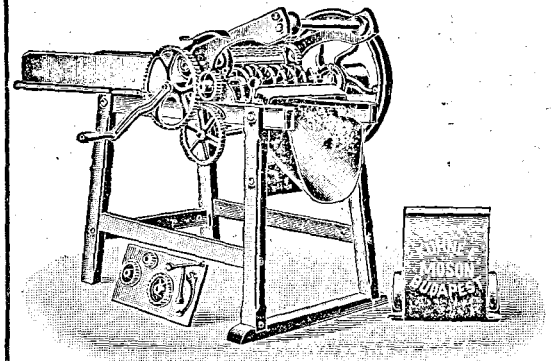
MOSONBAN

● elismert gondos kivitelben szállít:

szecskavágó-gépeket,
répavágókat, darálókat, takarmány-füllesztőket,
„TORNADO” kukoricaszár-
tépőket
morzsolókat,

ASTRA és TUBULAR tejfölözőgépeket,
teljes takarmánykamra berendezéseket.

Főraktár: BUDAPEST, VI. Váci-körút 57/a.

Fiókraktár: Temesvár, gazdaudvar.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,958.240.—
Fartalékok	601.263.93
Összesen:	2,554.503.93 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " "	59.782.26 "
1903. " "	109.331.73 "
1904. " "	72.438.23 "
1905. " "	61.730.60 "

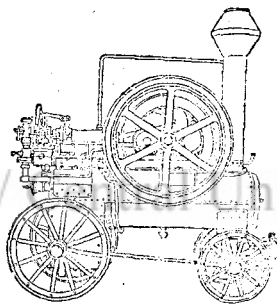
Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet felelőse közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013 az igazgatóság.

Beck és Gergely

Budapest, V.,
Váci-ut 12.

1725
Benzinmotoros cséplőkészletek. Teljes malomberendezések.

benzin-, szivógáz- vagy más üzemre.

Teljes olajgyári berendezések.

Elismert legjobb kivitelben szállíthatnak s mindenkor raktáron megtekinthetők.

Szőlő-oltványokat a leg-nemesebb

Csemege fajokban szállít, fajtisztaságért jótállva, legújabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti

első szőlőoltvány-telep
tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes.

(Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

1802

Gőzcséplőkészletek, 2 $\frac{1}{2}$ -től 12 lóerőig, Benzinmotorok, Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb Mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

Heucke A. Hausneindorfi gőzeke-gyáros több mint 20 éven át bevált kitünő rendszerű uti mozdonyokat, gőzeke-mozdonyokat és teljes gőzeke-készleteket szállít.

További felágosítással és ajánlattal készséggel szolgál magyarországi vezérképviselő, a:

Komárom-vidéki takarékpénztár r. t. Komáromban.

1707

Kedvező fizetési feltételek.

NAY és RÓNA

Gép, fecskendő és szállítóeszközyár.

Központ:

BUDAPEST, V, KÁLMÁNUTCA 15.

Taligák, szállító-eszközök bármely építkezés, gazdaság és iparüzem számára.

Diaphragma-szivattyúk. Fecskendők.

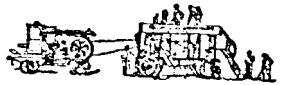
Emelő-szerszámok. Vasuti szerszámok.

Mindenféle műszaki és gazdasági kellékből állandó nagyraktár.

Tessék ajánlatot kérni. Telefon.

1804 Legújabb kitüntetések:

1905. évi n.-enyedi kiállításon nagy díszoklevéllel kitüntette.
1904. évi d.-sz.-mártoni kiállításon 5 díszoklevéllel kitüntette.
1903. évi beszerzei kiállításon 2 ezüst éremmel kitüntette.
1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntette.
1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntette.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 50. szám.

Teljes jótállás kifünő eséplésért!

A világ legegyszerűbb és legtökéletesebb motoreséplőkészlete.

Ezen motorok bárki által gépész nélkül rendkívül könnyen kezelhetők és számafedeles házak között is üzembn tarthatók.

Ezen motoreséplőkészletek a legkifünőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély).
Gróf Mikes Kelemen úrnál, Magyarcséte (Erdély).
Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Benyed
Tóth Péter földbirtokos úrnál, Csantavér, és az ország több sz. a z kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve!

KÁLLAI LAJOS-

féle motoreséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkifünőbbben beváltak, a magyar gazdaközönetének

Ajánlja teljes jótállás mellett Benzinmotor és villamos benzinlocomobil eséplőkészleteit kettős tisztító szerkezettel.

Egyedül létező újdonság! Önműködő ellenőrző és biztosító szelep. Benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító eséplőkkel VI., Gyár-u. 50 sz. mindenkor üzembn láthatók. Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek. Kifünő gazdasági géposztály gőzgépek, malmok, járgányos eséplők, vetőgépek, szecskavágók, répvágók stb.

Olcsó árak részletre!

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság pesiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacéleketej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-eketej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Sürgöncim: „Agraria” Budapest, Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2.

Tiszta acélananyag saját hámorainkból.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetnek.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.
Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603
Cheque számla: a Magy. Ieszá nit. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

kölsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatisztekeknek;

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, Gőzcséplő-készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egyetemes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészgári berendezéseket, Szecskavágókat, Répvágókat, Morzsolókat, Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés-gépek és eszközök, tejtelepek, cukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarványok, Dermelasse, zsák, ponyva stb. stb

Fischer's Patent Flour
Budapest

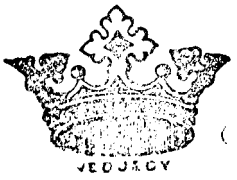
DUNKY FIVÉREK

OS. ÉS KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár Miskolc
Mátyás király-tér 10. Városház-tér 20.
Dés S.-A.-Ujhely
Felső-sétátér. Főtér 9.
Sárospatak
Kossuth Lajos-u. 70.

1729

Mindennemű, vizben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdezősködések intézendők.

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMENY ODA INTEZENDŐ.

**Kérjük az
előfizetéseket
megújítását!**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Élet és iskola. <i>Éber Ernő.</i>	39
Az algyógyi vetőmagtermelés és nemtsítés. I.	40
Gyümölcsstermelésünk ferdeségei. <i>Csérer Gyula.</i>	42
Levél az erdélyi állattenyésztésről.	42

Egyleti élet:

Meghívó.	43
------------------	----

Kormányintézkedések.

Gazdasági munkásközvetítés.	48
-------------------------------------	----

Vegyes közlemények.

	48
--	----

Hirdetések

Élet és iskola.

Apponyi Albert gróf, a magyar közoktatás ügyének főintézője költségvetésének csak a napokban mult tárgyalásakor fejtette ki általános tetszés zaja között népoktatási programját, melynek veleje az, hogy az életnek és nem az iskolának akar gyermekeket nevelni. Az életnek, amelynek jelentősége oly végtelenül sokszor változhatik, amely végtelenül sok nézőpontról tekinthetünk reá. Az életnek, amely országok és népek, osztályok és egyének szerint annyira különböző, annyira más. Az életnek, amelynek lényegét a bölcs elméje el nem érte, az emberek meg nem értették még. De az az élet, amelyre *Apponyi* gróf gondolt, nem metafizikai fogalom, hanem annak a valaminek kifejezése volt, amelyben az emberek tülekednek, küzdenek, dolgoznak, mozognak az érvényesülésért, a boldogulásért. Ennek az életnek akar *Apponyi* küzdőket és munkásokat nevelni.

És mikor az életnek ilyen értelmezésénél megállunk, akkor a sok különbség között az ötlük szemünkben, amelyet észrevehetünk akkor, ha városból falura, faluról városba járunk. Olyan teljesen más a városi meg a falusi ember életének kerete; oly tökéletesen különböző a kettő foglalkozása, munkája; annyira másak az élet módjai és a megélhetés eszközei. Az élet célja városban és faluban ugyanaz; de ennek a célnak elérésére szolgáló eszközök bizony nem ugyanazok. Melyik életnek akarja *Apponyi* a gyermekeket nevelni? Kétségtelenül mindkét életnek. Annak is, amely a városok falai között, irodákban, boltokban, műhelyekben, hivatalokban zajlik le és annak is, amely ott telik el a természettel való küzdelemben, a földdel való folytonos érintkezésben. a kicsiny falusi házak szűk körében.

Ha azt, aki faluban született, aki a szülők foglalkozása, a földtulajdon, a hagyományok szálaival a földhöz, a faluhoz van kötve, ha azt, akiben bizonyos, nemzedékeken átöröklődött értelmi tulajdonságok arra praedestinálnak, hogy életét a faluban, az anyaföldhöz való közvetlen közelségben töltse el, ha azt az iskolában az élet meg-

élésének azon eszközeihez juttatják, amely eszközökre neki szüksége lehet, amely eszközök neki segítségére lehetnek: a népoktatás föladatának magaslatán áll. De nem az életnek, hanem magának nevel csak az iskola, ha nem törődve, nem számolva a gyermekek lelki diszpozíciójával, azokat egy nekik merőben ösmeretlen életbe akarja belevinni, azokat egy olyan újvilágba akarja átültetni, ahol lelkiük gyökeret verni nem képes.

Nem tudjuk, hogy *Apponyi* olyannak ösmeri-e a mi népoktatási ügyünket, amely csakugyan az életnek nevel. Bizonyítékaink vannak arra, hogy ez a népiskolai tanítás ma nem törődik mindig az élettel, hogy nem helyes eszközökkel készít mindenütt elő az életre. Falvakból szereztük ezeket a bizonyítékokat, falvakból, amelyeknek állami népiskoláik vannak, az iskoláknak pedig derék, értelmes tanítóik. És itt, ezekben a falvakban akadtunk rá azokra a könyvekre, amelyekből a természet nagy munkásainak, a kiscsordák, a parasztgazdák fainak a természetet meg kell ösmerniök. »*Természettan*« a népiskolák VI. osztálya számára. Az új tanterv és az utasítások alapján irták Koch Ferenc és dr. Váangel Jenő. Kiadták ezt a könyvet Budapesten, 1906-ban. Ez az egyik könyv. A másik: »*Természettan*« a népiskolák számára, írta Vargyas Endre. A miniszteri új tanterv és utasítás szerint átdolgozott harmadik kiadás. Budapesten jelent meg ez a könyv is.

A *Természettan* előszavában a szerzők azt mondják, hogy iparkodtak »a természet közvetlen szemlélete által a természetrajzi tárgyak gazdag anyagából azon állatokat, növényeket és ásványokat ismertetni, amelyek Magyarország mezőgazdaságában, iparában és kereskedésében, egyszóval a magyar ember életében s háztartásában fontos szerepet játszanak.« Sok hasznos és sok szép dolog van ebben a könyvecskében. De tömördek olyan, ami csak állatkerti érdekességü, tömördek olyan, ami a magyar ember életében és háztartásában, különösen pedig a falusi ember életében és háztartásában fontos szerepet egyáltalán nem játszik. Nem akarunk az olyan csudás

— Jobb és —
megbízhatóbb
— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
*
Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN
kaphat. 1002

Gazdsági,- főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

— Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

☎ Telefon-szám 567.

☎ Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

kifejezéseken fönnakadni, hogy a tőkés rucát »a tóság legnagyobb hápogójának« mondja, hogy a ponty farkáról miut »helyváltoztató műszer«-ről beszél, csak azt akarjuk megállapítani, hogy ez a könyv a természet lerajzolásánál — talán az utasítások alapján — mindent, de mindent kirekeszt, ami a magyar falusi ember életében és háztartásában fontos. A természetnek ebből a rajzából minden, de minden hiányzik, legyen az élő vagy holt anyag, állat, vagy növény, fa vagy fű, amit a faluban látni lehet, ami a falusi embert érdeklí. A kaucsukfa, kakaofa, kazuarfa, eukaliptuszfa leírása több helyet foglal el, mint a dohányé, lené meg kenderé; a rendszertani összefoglalások leküzdhetetlen nehézségeket okozhatnak a tanítónak a tanításnál, annak a szegény parasztgyerekeknek a tanulásnál. Az olyan rendszerek, amelyek I. 1. a.) meg V. 3. ee) kunkor virágzatuak között beszél a rózsáról vagy a nefelejtsről, az bizony kemény és haszontalanul feltörendő dió lesz a falusi iskola padjaiban. A gazdasági növényeknek meg a háziállatoknak leírása bizonyosan más tantárgyban, a gazdaságtanban foglal helyet és ezért maradt ki ebből a könyvből; de hogy a mandralpávián, a vörös arari-papagály, a gáviál meg a kivi leírása mellett a nyul, farkas, róka, egér, vakondok, varju, menyét, nyest, stb. stb. a falusi életben csaknem folytonosan előforduló dolgokról miért nincs említés, annak magyarázatát igazán nem tudjuk adni. Ez a *Természetrajz* nem azt a természetet rajzolja meg, melyben a magyar ember él, hanem fantasztikus alakokkal népesíti be a kis parasztgyerek képzeletét.

A *Természettan*-ból idéznünk kell, hogy bebizonyítsuk, mily kevéssé alkalmazkodik az iskola fölszereléséhez, a tanítás idejéhez, a tanulók szellemi képességéhez és az élet követelményeihez.

A levegőről így szól azokhoz a levegőtől kipirosodott gyermekekhez: »*Okszigén és nitrogén*. A levegő nem egyszerű, hanem összetett test. A levegő nitrogén és okszigén keverékéből áll, stb.«

»Az égésről. Az égés nem egyéb, mint okszigénnel való egyesülés. Az okszigénnel való egyesülés következtében kisebb-nagyobb mennyiségű hő is keletkezik.«

»A rozsdá. A rozsdá nem egyéb, mint a fémek *okszidációja*. A fémek ugyanis, mint például a vas, a higany, a réz, a levegő-

ből elvonják az okszigént s azzal egyesülvén, *fémokszidokat* képeznek.

Ilyenek vannak bőven a könyv 4—6-ik oldalain. Aztán találunk fejezeteket, amelyek a testek *halmazállapotáról*, a Heron labdáról, a hang magasságáról és erősségéről, a fénytörésről, az áramló villamosságról, az indukálás által gerjesztett villamos áramokról és hasonló egyebekről szólnak. Pedig ne felejtünk el még egyet: a vizbontástól a közlekedő edényekig, a Torricelli-féle kísérlettől a Morse-féle telegráfing annak a falusi tanítónak a tanítandók demonstrálására alig van egyéb műszere mint egy pohár, egy tükör meg egy rud spanyolviasz.

Isten ments, hogy azt mondjuk, hogy ezekben a könyvekben nincs sok okos és hasznos dolog, sok olyan, amit a falusi embernek is ösmernie, a falusi gyermeknek is tanulnia kell. De ha az a falusi tanító a könyvek és nem a saját józan esze szerint indul majd el, ha úgy és mindazt bele akarja verni azoknak a szegény gyermekeknek a fejébe, ahogyan és ami ezekben a könyvekben le van írva, ha nem rostálja meg azoknak tartalmát és nem változtatja meg formáját, ha a természetnek a mindennapi életben mutatkozó jelenségeit a könyv szavaival és nem gyakorlatilag fogja megmagyarázni, akkor ezek az iskolák asszimilálhatatlan anyaggal fogják csak teletömni a gyermekek fejét, anélkül hogy az elemi műveltség anyagát szolgáltatnák. Sokan mondják talán, hogy az ilyen tárgyak helyett már ott, az iskola padjaiban azt a falusi gyermeket a gazdálkodás meg a háztartás vezetésének módjaival kell megösmertetni, hogy bizonyos, az életben szükséges kereskedelemtani és jogi tudásra kellene előkészíteni. És való igaz: mindezt szintén meg kellene adnia az elemi iskolának és meg is adhatná, ha a falusi iskolák tananyagát nem huznák a városiakéval egy kaptafára, ha a tanítókat nem állítanak lehetetlen foladatok elé, ha azokat a gyermekeket a tanítási idő egy részében nem fárasztanak ki részére megemészthetetlen, számára fölösleges dolgok tanításával.

Eber Ernő.

Az algyógyi vetőmagtermelés és nemesítés.

Az algyógyi földmivesiskola tangazdaságában már évek során át folytatott vető-

magtermelésről és nemesítésről a földmivesiskola igazgatóságának jelentése nyomán a következőket közölhetjük:

A nemesítés: buza, rozs, árpa, zab és tengeri főbb szemes terményeinknél 10—16 ik évbe lépven, állandó jelleggel bíró válfajtákat hozott létre, melyeket hü képbén 1—6 ábra mutat be.

A földmivesiskola gazdaságában nemesített *magyar buza* (1. ábra). Van közötté tar és kalászos, fehér és piros színben. Vettett: 1905. év szeptember hó 20-én 4.5 hüvelyk sortávolságban, trágyázott zabos-bükköny után (zöld ugar). Vetőmag mennyisége kat. holdra 1 métermázsá. Semmi ápolásban nem részesült. Már 1906. év április hó 24-én a kalászolás előtt helyenkint megdőlt, aratásra alig maradt a termés $\frac{1}{5}$ -öd része lábon. Arattatott sarlóval 1906. év július hó 7-én. Szalmás termés kat. holdankint: 54.99 q., mely adott 14.48 q. szemet és 40.51 q. szalmát, töreket és polyvát; tehát a szalmás termésből 26.33% szem, 73.67% szalma, polyva és törek. A szálak magassága átlag: 142 cm. A kalász hossza: 10 cm. Egy kalászban van átlag: 29 szem. 1000 szemnek súlya: 56 gr. Rozsda nem bántotta. Egy hektoliter szem súlya: 82.5 kg.

A földmivesiskola gazdaságában nemesített *rozs* (2. ábra). valószínűleg montagnei eredetű. Vettett 1905. évi szeptember hó 30-án. 4.5 hüvelyk sortávolságra, kat. holdankint vetőmag mennyiség 1 q. Arattatott 1906. évi július hó 10-én. Szalmástermés kat. holdankint: 48.77 q., mely adott 11 q. szemet és 37.77 q. szalmát, polyvát és töreket; tehát a szalmás termésnek 22.55% szem, 77.45% szalma, törek és polyva. Növénymagassága átlag 160 cm., kalász hossza 14 cm. Egy kalászban van átlag: 46 szem, 1000 szemnek súlya 35 gr. Egy hektoliter mag nyomott 74 kg.-ot. A virágzás után az egész termés megdőlt, ápolásban nem részesült. Tavasszal — március hó 12-én — kat. holdankint 12 kg. lóhere mag boronáltatott a vetés közé.

A földmivesiskola gazdaságában nemesített *Chevalier sörárpa* (3. ábra). Vetés ideje 1906. év március hó 19-ike, vettett 4.5 hüvelyk sortávolságra, kat. holdankint 120 liter vetőmag. Az aratás kezdődött 1906. július hó 13-án. Szalmás termés kat. holdankint 48.13 q., melyből 10.50 q. a szem és 37.63 q. a szalma, polyva és törek, tehát a szalmás termésnek 21.81% szem és 78.19% szalma, polyva és törek. Növény magassága átlag 103 cm., a kalász hossza 11 cm. Egy kalászban van 32 szem, 1000 szem súlya 50.5 gr. Egy hektoliter mag súlya 70 kg. Egyszer meggyomláltatott. — Kitüntetve az 1896. évi ezredéves országos kiállításon és 1897. évben Brüsselen tartott nemzetközi sörárpa kiállításon.

(Folytatjuk.)

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országsterzte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

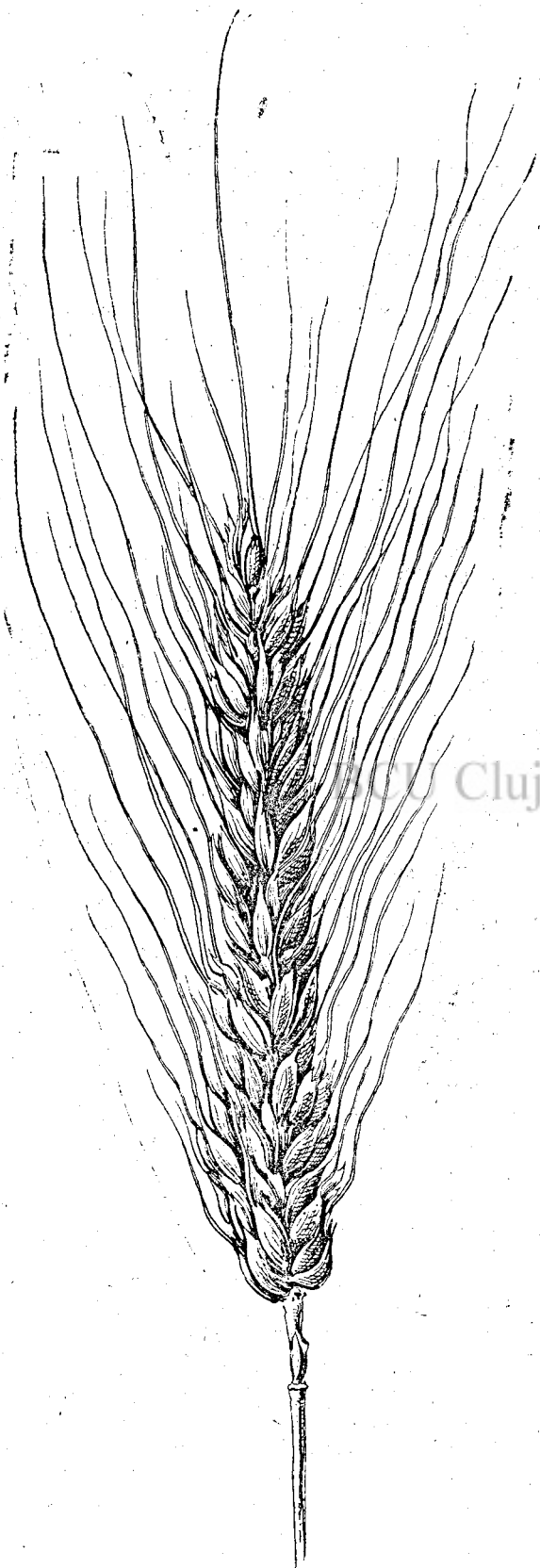
— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelölő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

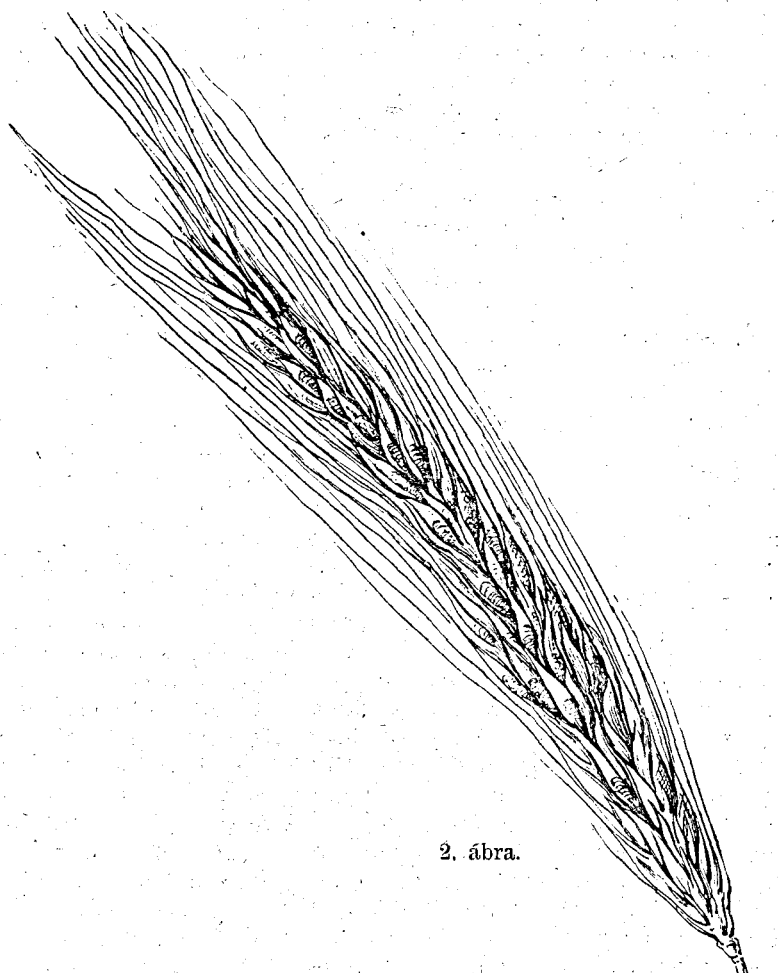
1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

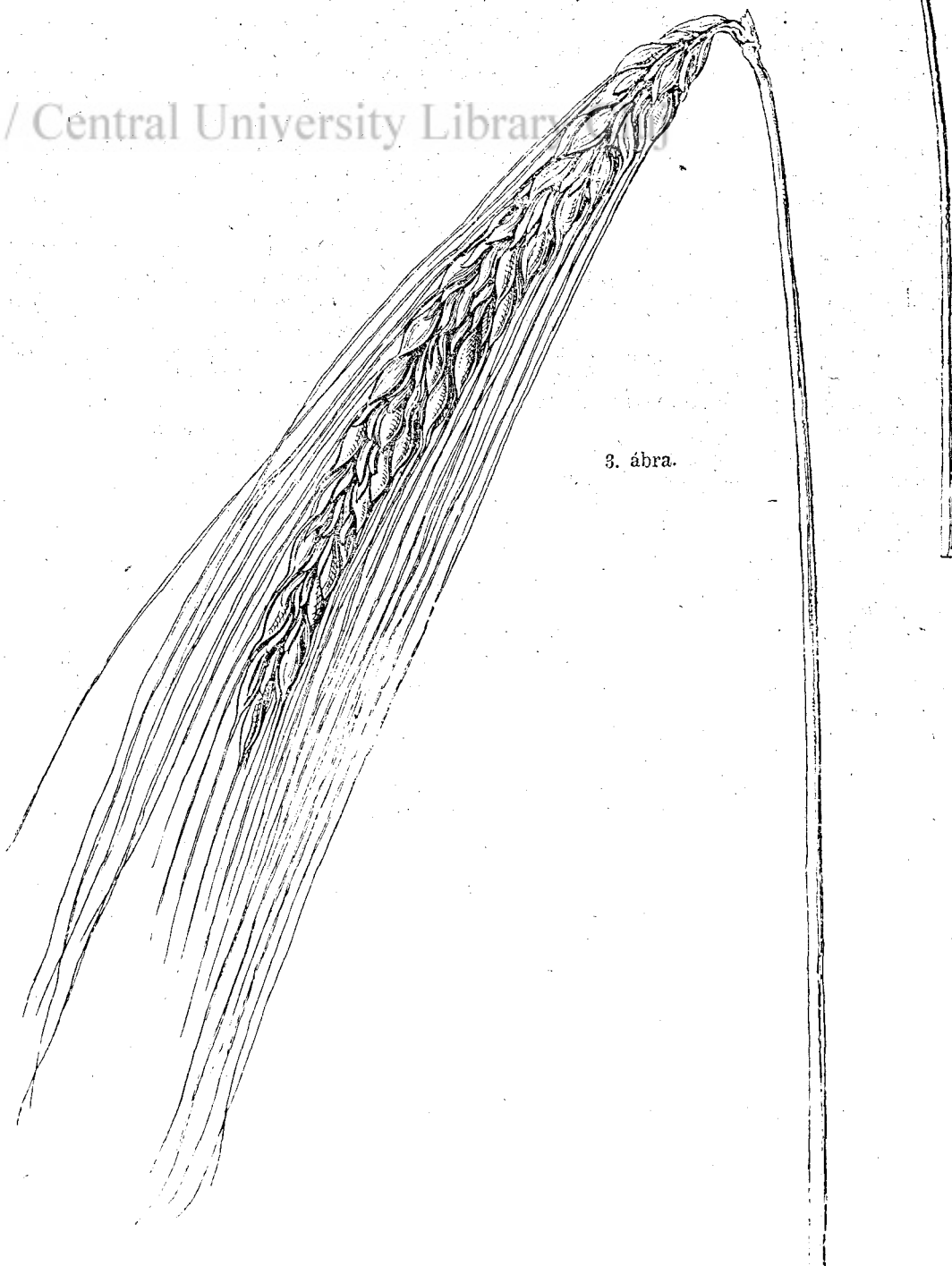
Telefon 69. szám. ☎ Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. ☎ Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

1. ábra.

2. ábra.

3. ábra.

CU Cluj / Central University Library

Gyümölcstermelésünk ferdeségei.

Minél inkább emelkedik a husfélék ára, annál jobban fordul a fogyasztók figyelme a zöldség és gyümölcstermények felé annál is inkább, mert eme termények tápláló értéke nem sokkal kisebb a husfélék tápláléértékénél, és mert olcsóbbasága valamint sokféleképpen való használhatóságát szívesen veszi a kevésbé igényesebb fogyasztó is. Főképpen a zöldségfélék azok, melyek az olcsóság tekintetében előljárnak bizonyosságot téve arról, hogy a zöldségtermelés téren hazánkban már van haladás. Nem úgy azonban a gyümölcstermelés terén, bár itt is az irányító faktorok jó idő óta minden lehetőséget megtesznek arra nézve, hogy ne csak a nagybirtokos, de kisgazda és a köznép is rátérjen a jövedelmező gyümölcstermelés helyes útjára.

Szó sincs róla, mintha azt akarnék evvel mondani, hogy nincs hazánkban gyümölcstermelés, mert hisz gyümölcsfa állományunk száma tekintélyes, gyümölcstermésünk jó esztendőben — ugyancsak százezreket ér, de tisztelet az igen csekély kivételeknek, bátran állíthatjuk, hogy hazánkban általában *jövedelmező* gyümölcstermelés nincs, vagy ha van is, mint p. o. Erdély némely részeiben, továbbá az ország egy néhány más vidékén, az még nem bizonyít amellet, hogy már az egész ország gyümölcstermő vidékén a *jövedelmes* gyümölcstermelést üzik. Szerintünk a jövedelmező gyümölcstermelésnek az alapja nem az, ha jó és bőséges esztendőben piacra dobjuk waggon számára az árut, amin a külföldi mesés olcsó áron kapva kap, s ugyancsak nem helyes irány a jövedelmező gyümölcstermelésnek az sem, ha arra szánt területeinket tele tömjük árjegyzékekből kiböngészet, sippaldobbal feldicserő gyümölcsfákkal tekintet nélkül arra, hogy vajjon az az agyon dicserő fajta alkalmas-e éghajlatunk alá és talajunkba, s hogy általában alkalmas-e arra hogy nagyban termeltessek, mert a jövedelmes gyümölcstermelésnek sarkalatos pontja az, hogy csak olyan fajta termeltessek, mely a helyi viszonyoknak a legjobban megfelel és ezt a fajtát aztán nagyban termelni. Ne legyenek a jövedelemre termelő gazdák pomologusok, ne firtassák a fajták és szálfajták jellegét, hanem arra törekedjenek, hogy ne tiz fajtából egy waggonra való, de tiz waggonra való tudjanak *egy fajtából* szállítani. És aztán igen nagy hibát követnek egy némely gyümölcs termelő vidéken azért is, hogy terményüket idő előtt dobják a piacra, vagyis a téli gyümölcs is már őszkor eladásra kerül bizony legtöbbször potom áron a helyett, hogy azt elraktározva télen vagy tavaszkor értékesítenék jóval nagyobb áron. Szó ami szó, de bevalhatjuk őszintén, hogy dacára a jó idő óta tartó gyümölcstermelés iránti felbuzdulásunknak — téli gyümölcs fajták termelésével nem foglalkozunk s így még a mai napig is Stájer és Tirol lát el bennünket nem mindig kifogástalan gyümölcscsel, mit bizony igen drágán kell megfizetni, sőt tudunkkal a fővárosi vásárcsarnokokban és nagyobb gyümölcskereskedésekben néhány év óta amerikai alma is kerül eladásra bizonyosságot téve arról, hogy... elhetetlenek vagyunk.

És végül, ha jövedelmező gyümölcstermelésről akarunk beszélni, akkor a gyümölcsfát nem szabad fejőstehénnek nézni, hanem szüksége, hogy azok is hasonlóan más kultúrtenvényekhez — kellő ápolásban részesüljenek; ápolni, gondozni kell a gyümölcsfát abban az évben is, amelyben nem terem!

Csérer Gyula.

Levél az erdélyi állattenyésztésről.

Hadviger Albert, lapunk munkatársa az Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok utolsó számában a következő érdekes cikket írta, melyre közelebről vissza fogunk térni.

Az ultieni marháról az Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok f. évi január 6-ki számában megjelent levél adja kezembe a tollat.

Én ugyan — amint azt hiszem, hogy még gazdatársaim nagy része is — csak leírásokból ismerem e fajtát, de már ezen ismeretéseik révén is előszeretettel kell fogadnom mint a Szerkesztő ur megjegyzése szerint is olyannak látszót, amely hivatva volna a magyar marha regenerálására.

Ezt kimondva, eszembe jut, hogyha ez előtt csak 10—15 esztendővel nekem vagy bárkinek is, akik a magyar fajta mellett lelkesültünk és lelkesedünk még ma is, valaki az ultieni vagy bármi más marhafajtát emlegetett volna mint olyant, mely a magyar fajta regenerálására alkalmas, már maga is mennyire ellenszenvenessé válhatott volna talán e szempontból épp úgy, mint az ajánlott fajtája, mert hiszen akkor még a magyar fajta marhának tisztavérbeni tenyésztése, fentartása és fejlesztése volt az annak a mi viszonyaink között nagyon is megbecsülendő tulajdonságai által indokolt jelszó! De ime: az aránylag rövid idő folyása úgy látszik odaszorított, hogy már hajlandók volnánk az „alku“-ra is, mert megmenteni kellene, a mi még megmenthető.

A magyar fajta tiszta vérbeni fejlesztésére irányuló törekvések bármily szép eredményeket is mutassanak fel, ez a törekvés már megelőzni nem lesz képes a nyugati fajták hódításának áramlatát, amely nemcsak kiszorítja a magyar fajtát, de a mi még veszedelmesebb, éppen abban a nagy tömegben, mely a hazai magyar fajta zömét képezte: a köznép marhaállományában — elkorcsosítja.

A tenyészkerületek intézménye ez ellen már nem védelem, ezen már nem segíthet. Csak szét kell nézni a magyar fajtáról hiresebb erdélyi vásárokon s össze kell hasonlítani azok mostani képét az egykorival, bizony a fehér alapszín nagyon is megtarkult már és ha részletesebben vizsgáljuk ezeket a tarkaságokat, nem a nyugati fajták jellegzetes és tisztavérű példányait fogjuk találni — mert ezeket itt is még keresni keresni kell — hanem mindenféle tarka farka korcsot.

Természetesen a mezőgazdaság üzlet (még pedig ma már elég nehéz) s elvégre is a gazdát rideg üzleti érdek szorítja rá, hogy azt a fajtát tenyésztesse, azt a fajtát tartsa, amelyikben gyorsabban fordul meg a pénze, tehát több jövedelmet ad, és ez, el kell ismernünk, hogy a nyugati fajta.

Ezt a szempontot kultiválja a földműves nép még földje művelésének rovására is. A gabnatermelés ugyanis rosszul fizet. Azelőtt sem igen, de most se fektet nagy súlyt a mévelésre és ehhez mintha érkeke sem volna, élőpéldaképp állhat előttünk, hogy Erdélyben a köznépnél hamarabb terjedt el a tarka-marka, mint a Sack-eke, sőt ez utóbbi el sem terjedt, hanem a régiebb faekéket egyszerűbb, azon fagerendeljes elégszer csak tákormányok váltották fel, mely felkarolásában nem annyira a végzendő munka tökéletessége, mint a kisebb vonóerő az irányt adó szempont.

Ha a tulajdonképpen földmegművelés, megmunkálásra értett intenzitás iránt csak félannyira fogékony lenne itt a nép, mint a milyent a nyugati marhával szemben tanu-

sit, bezzeg más termésátlagokról beszélhetnének, nem olyanokról, melyek nzt eredményezik, hogyha a rájuk fordított munkát, földbért, adót és költségeket felszámítjuk, az süli ki, hogy termését a gazda akárhányszor a budapesti termény tőzsdei áron vette velük meg, csak hogy éppen készpénzt nem adott értük.

Pénzselni azonban valamiből mégis csak kell, tehát: a marhából, még pedig olyan fajtából, amelyik legjobban s leggyorsabban adja és ez — mégis csak leginkább a nyugati.

A tejszővetkezetek is szaporodnak, tehát a jó tejelő, illetőleg bőven tejező tehén egy házikincs — s ez ismét inkább a nyugati vagyis a tarka.

Az igavonási képesség kérdése tehát annál is inkább degradálódik, mert népünk-nél ugyanis általános felfogás az, hogy a mély szántás nem jó és ez a felfogás oly alaposan begyökerezett nála, hogy bátran el lehet mondani a mély szántás iránti ellenszenvennek is. Bizonyíték rá az a feltétlen bizonyossággal jelentkező kicsinylőleg, sőt szánalmasan gunyos mosoly, melynek előidéző varázsszava a mély művelés említése ami parasztgazdáink tulnyomó részénél.

De hát jó. Tegyük túl magunkat egyelőre ezen a kérdésen s elismerve azt az üdvös eredményét a tejszővetkezeteknek, mely a tej értékesítésének lehetőségével sok és jelentékeny, különben nagyrészen elkallódó értéket ment meg s ad készpénzt a nép kezébe, csak helyeselhetjük azt a valóban helyes következtetést, hogy a tejszővetkezetek eredménye: nagyobb mervű takarmánytermelés, több állat, több trágya, tehát: jobb föld — és így nagyobb termés mindenben. De ime! Ebben a circulusban keringvén eszmenetünk, épen a kör összekapcsolásánál — nehéz művelésű és többnyire hegyi szántóinkra gondolva — egyszerre csak előbukkan ami régi szerelmünk: az erdélyi-magyar fajarha. Ajánlkozik, hogy ő felviszi arra a hegyre is a jól megrakott szekér trágyát, hm, ő barázdái nemcsak oldalhosszában, hanem hegynek is fel, kiállja az idő viszontagságait, nem lesz kényes, a munkában kitartó lesz és talán még el sem köhinti magát, nehogy tuberkulozistikus gyanuba essék... szóval: sok jót ígér, sőt a tej dolgában is biztat, hogy erre irányuló tenyész kiválasztással nemcsak jól, de többet is adni fog. El kell ismernie azonban, hogy mindezekre hosszabb tartamu előkészület kell, — no meg az eltagosított és elszántott legelőterületeket is visszakérné.

2×2 azonban = 4, és így ajánlkozás a kérelmével — sajnálattal bár, de elutasítatik.

Szakadnak aztán a nyakába mindezek a feladatok a téréhódító képességekre, még ráadásul a — tarkáknak.

Már most az a kérdés, hogy ezeknek is megtudnak-e felelni? s a mennyiben megfelelni kényszerítettnek — pedig kell, hogy kényszerítettessenek — nem e fog ez épen téréhódító képességeik rovására történni s még ha az elkorcsosodástól megóvásunkra kellő gond is fordítottatik, nem degenerálódnak-e? Az állam által is behozott eredeti nyugati tenyészanyag aklimatizációja az utódokban képes lesz e ezt megakadályozni?

Ezek a kérdések puhitanak meg annyira, hogy hajlandók vagyunk most már alkudni az ultienire, sőt némi türelmetlenséggel várunk megjelenését azon reményben, hogy magyar fajtáknak ez nem korcsítása volna,

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Máttyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Botételeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

(1007.)

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a botárolt árúkat és azokr előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

hanem talán jó keresztelés lehetne, megfelelően az állattenyésztés ama sarkalatos szabályának, hogy a keresztelésnek — mint tudjuk — úgy külső, mint belső tulajdonságaikra egymással hasonló egyedekkel kell megtörténni, hogy eredménye lehessen

Ilyen keresztelés volna különösen a nép marhaállományának fejlesztésére kívánatosabb.

Annyi bizonyos, hogy az erdélyi magyar fajmarha a nép kezén levő állományában, tehát zömében megtámadva, már a végenyészlet lejtőjén van létezésének eddigi értelmében — s habár a nagyobb birtokok a kedvezőtlen munkáviszonyok által is az intenzívebb gazdálkodási irány felé való törekvésükben megelégednek akasztva, még conserválják fajtisztaságában, (és ezt helyesen is tennék, mert jöhet még jó idő rá) — de már János, Estván, Juon, meg Vani bá — sőt a „szomszéd” uraim is mind ritkábban fogják egy-egy pár nagyszarvu ökörért a 6—700 forintokat tűszöbe rakni a szentpéteri vagy szászrégeni vásárokon!

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” igazgatóválasztmánya február hó 2-án, (szombaton) d. u. 3 órakor Kolozsvárt, az E. G. E. atilla-utcai új székházának üléstermében, rendes ülést tart, melyre az ig. választmány tagjait tisztelettel meghívja

az elnökség

Tárgyak:

1. Jelentés és megemlékezés az egylet elnökének elhunytáról.
2. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
3. Kiküldött bizottságok jelentései és javaslatai.
4. Földm. minister leiratai:
 - a) Vasvármegye gazdasági egyletének a teherkocsihiányról adott válasza;
 - b) munkásközvetítésről;
 - c) állatoknak romániai teletetésére és legeltetésére irányuló tilalmáról;
 - d) szarvasgombatermelő és gyűjtők neveinek beküldéséről;
 - e) a vámtarifális felvilágosítások megadásáról;
 - f) gazdasági előadások segélyezéséről.
5. Igazságügyi minister leirata a birtokrendezési szakértői díjszabályzat véleményezése tárgyában;
6. Gazdasági akadémiái ösztöndíjakra való jelölés.
7. Kolozsvár sz. kir. város tanácsa átirata a temesvári keresk. és iparkamarának a szeszadó törvénytervezett módosításáról szóló köriratának véleményezése ügyében.
8. Gyulafehérvári cs. és kir. élelmezési raktár átirata korpa átengedéséről.
9. Megkeresések:
 - a) Erdélyrészi Falkavadásztársaság versenydíj folyósítása;
 - b) Udvarhelymegyei g. e. székelykereszturi bikakiállítás támogatása;
 - c) székelyföldi kirendeltség csikszere-dai megbízottja gazdakörök támogatása;
 - d) kolozsvári Iparbank az egyleti tőke egy részének elhelyezése;

* Erdélyben a szászokat „szomszéd”-nak szokták szólítani.

e) brassói kőolajfinomító gyárnak a pénzügyministerhez intézett fölterjesztésének támogatása iránt.

10. Új tagok bejelentése.

11. Ülés napjáig beérkezett tárgyak és indítványok.

KORMÁNYINTEZKEDESEK.

Gazdasági munkásközvetítés.

II. Rész.

A magán-munkásközvetítőkről.

9. §.

Gazdasági munkásközvetítés üzletszerű gyakorlására az illetékes törvényhatósági közigazgatási bizottság javaslatára, a földmívelésügyi m. kir. miniszter adhat engedélyt.

Engedély csak annak adható, aki hatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy:

1. magyar állampolgár s önrendelkezésre jogosult;
2. nyereség vágyból elkövetett büntett vagy vétségért büntetve nem volt;
3. nem áll oly büntetés alatt, mely őt hasonló üzlet folytatásától eltiltja;
4. a törvényhatósági közigazgatási bizottság előterjesztése alapján a földmívelésügyi m. kir. miniszter által meghatározott biztosítékot készpénzben, takarékpénztári betét könyvben, vagy biztosítékként elfogadható értékpapirokban a törvényhatóság pénztárába letette.

Az engedély a közigazgatási bizottság javaslatára a földmívelésügyi m. kir. minister által indokolt esetben visszavonható.

Az a munkás, aki a vele együtt szerződni kívánó munkásokat összegyűjti, a munkáscsoportban maga is munkát vállal és tényleg teljesít, közvetítőnek nem tekintetik.

10. §.

A gazdasági munkásközvetítő csak azon megyebeli munkások közvetítésére jogosult, amely vármegyékre engedélye szól.

A közvetítő csak megbízójától szedhet közvetítési díjat.

A munkásközvetítő a közvetítésekről nyilvántartást tartozik vezetni. Ezen nyilvántartás az elsőfoku hatóság ellenőrzése alatt áll.

11. §.

Olyan gazdasági munkást, akinek munkásigazolványa nincsen, közvetíteni tilos.

12. §.

Kihágást követ el és az 1898. II. t. c. 64. §-ában megjelölt büntetéssel büntetendő azon magánközvetítő:

a) aki a már elszerződött munkást vagy napszámot azon időtartam alatt, melyben annak már megkötött szerződését teljesíteni kellene, más munkaadó részére közvetíti;

b) aki engedély nélkül foglalkozik munkásközvetítéssel;

c) aki jelen szabályrendelet 10—11. §§-ának rendelkezéseit, tilalmait megszegi.

Kelt Budapesten, 1899. november 24.
Darányi s. k. m. kir. földmívelésügyi minister.

(Vége.)

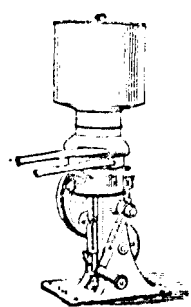
VEGES KÖZLEMÉNYEK.

— Gazdák szervezkedése Marosvásárhelyt. Nagyjelentőségű mozgalom indult meg

Marosvásárhely gazdaközönsége körében. hogy egységes szervezetbe tömörüljenek. A mozgalomban az Országos Központi Hitelszövetkezet marosvásárhelyi fiókjá tette meg a kezdő lépéseket. Híveket toborzott az eszmének s eredményesen előkészítette a talajt a szervezkedésre. Az alakuló gyűlés, tegnap folyt le nagy érdeklődés mellett. Sokan részt vettek a gyűlésen, ugy a gazdák közül, mint a gazdák sorsát, helyzetét érdeklő más foglalkozásbeliek közül is. A városi tanács képviselőiben dr. Bernádi György polgármester jelent meg, ott volt továbbá a mozgalom egyik lelkes támogatója dr. Koos Mihály miniszteri titkár, a székely kirendeltség vezetője és még több vezető ember. Az egybegyűlteket Tótfalusi József lelkes üdvözölte. Azután dr. Koós Mikály min. titkár tájékoztatta a gazdakör feladatairól, melyek közé tartozik: a megfelelő vélemény, gazdasági vetőmagvak, a gazdasági vető, kaszáló, arató gépek, fájlatok beszerzése s ugynevezett munkáslakások építése stb. Utána dr. Bernády György polgármester köszönetet mondott a székelyföldi kirendeltségnek, továbbá mindazoknak, kik közreműködtek a szervezkedésben. Székelyhidi Viktor tanár ismertette a gazdakör alapszabályait. Az elnökség, választmány és számvizsgáló bizottság alakított meg ezután s a gazdák közül Dósa György, Szabó József, köszönetet mondott a vezetőknek buzgólkodásukért, mellyel a gyűlés véget ért.

— Népies gazdasági előadások Kolozsvármegyében. Az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztálya által a mult héten tartott nép-es gazdasági előadásokról a következőkben számolhatunk be. 20-án Puszta Kamaráson gazdasági előadásokat tartott 40 főnyi hallgatóság előtt Szász Ferenc gazd. akad. gyakornok a tehenek takarmányozásáról, Barna Balázs dr. a gabonafélék betegségeiről; ugyanezen napon Szász Lóránd 60 kiscigának előadást tartott Jászberényi András gazd. akad. intéző segéd a tejkezeléséről, Éber Ernő sz. előadó a kiscigánok téli foglalkozásáról; Nagykapuson mintegy 80 kiscigán előtt ugyanezen előadók a szarvasmarhatenyésztés jövedelmezőségéről és a tejszövetkezetek hasznáról adtak elő. Folyó hó 23-án Éber Ernő és Szász Ferenc Mákóban tartottak 75 kiscigán előtt előadásokat a háziipari foglalkozásról, a felőstehe- nek takarmányozásáról és a tejszövetkezetek hasznáról. Ugyancsak Mákóban 23-án gazdasági faeszközök készítő háziipari tanfolyam indult meg 25 részvevővel. Folyó hó 27-én, vasárnap Seyfried Károly dr. és Jászberényi András tart előadást Kispetriben meg Nagy- petriben.

— A külföldi komlópiacokról újból jobb hírek jönnek. Lassanként kiderül, hogy csakugyan nem volt nagy termés s hogy minden külföldi (tehát magyar) komlóra is szükség volt s van! Sajnos, ezt a muló seasont fényesen megnyerte a komlókereskedelem, mert riasztó hírekkel s mesterkélty lanya vételkedvvel lenyomta a külföldi árat, s sokan olcsón dobták oda termésüket. Most meg minden piacról már majdnem panasz hire hangzik, hogy a raktárak kiürültek s a termőhelyeken is alig van terméskészlet már.

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejjgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszközugyar
1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

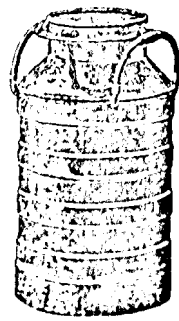
KÜLÖNLEGESSÉG:

„Svéd Globe Separator.”

VAJKIVITEL:
Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vaját évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb áron veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és berrmentve.

Saazban 50 kilónként I. o. komló 190—192, II. o. 170—180 és III. o. 140—150 korán, a hibás komló is 90—110 kor. kelt el a kereslet állandó. A nürnbergi meg éppen szilárd, ott lát-szik, őszi kötésekre keresnek fődözetet, s míg mult év végén alig forgalmaztak 2—300 zsákot, most újból 1000—1500 zsák adódik el egy-egy vásárnapon. De élénk kereslet hire jön Londonból, Brüsseltől is: Jellemző, hogy az O. M. G. E. saazi bizománya útján általában jobb árat kaptunk hazai komlónkért, mint idebaza a közvetlen értékesítésben, mert a bizomános akkor adta el, mikor javult az ár, míg itthon a 4—5 napos világgiazi árjavulásnak a hire későn tudódott ki. Ebből az következik, hogy úgy a segesvári mint a bácskai komlópiac intézőségének arra kell törednie, hogy idejében kapjanak a világgiazi tudósítást s a legjobb híreket azon frissiben hozzák tudomására postán és lapok útján a termelőknek. Persze ez utóbbiak maguk is jobban érdeklődjenek komlótudósítások után, s saját érdekekben sűrűbben keressék a kapcsolatot hazai komlópiacokkal s kívánatos, hogy minden komlótermelő lépjen be egy a segesvári, vagy a bácskai komlós-egyletbe.

— A cseh-komló védjegytörvényt megszavazta az osztrák parlament. Régebbi közléseinkből emlékezhetnek olvasóink, hogy a saaz környéki komlótermelők mozgalmat kezdtek 2 év előtt, hogy a cseh saazi világgiazi komló jellege a kereskedelemben megőriztesék törvényhozási úton, azaz törvény útján azt akarták elérni, hogy a saazi komló tisztán magában, (minden hozzákeverés nélkül) jusson a világgiazi. Körülbelül afféle intézkedés akar ez lenni, mint nálunk a tokaji bor származását s tisztaságát védő intézkedés. Ugyanis tudott dolog az, hogy évente kétannyi saazi komló jut a világgiazi, mondjuk II. oszt. szokvány minőség formájában, mint amennyi Saazban és környékén termett. Azt is tudják, kivált a sörgyárosok, hogy ebbe a saazi szokvány komlóba az ottani kereskedelem idegen komlót is kevert, ha az a saazihoz legalább formára hasonlatos volt. A mi komlónk 25—30%-a is így került keverten forgalomba. Hát ezt akarja az új törvény megakadályozni, s szigoruan úgy rendelkezik, hogy saazi néven csak ott termett komló kerülhessen forgalomba. A bécsi parlament engedett a cseh nyomásnak, bár kereskedelmi körök félnek attól, hogy ezen kevésbé liberális intézkedéssel hamarosan tönkre fog menni a cseh-komló kereskedelem, vagy a törvény bizonyos részein majd csak találunk valami kibuvót. Egyszerűen elejtik a „saazi”, „auschali” tövényesen védett elnevezést, de „cseh-komló”, néven forgalmazzák portékájukat, s egész nyugodtan keresnek ezután is idegen származású komlókat. Mert ha eddig is jó volt a kőbányai sörgyárosoknak az erőszakolt védjegy nélkül, ezután is jó lesz! A galíciai, stájer termelőknek nem igen tetszik a törvény! Nem ismerjük a törvény szövegét, de jó lesz, ha illetékes körök foglalkoznak vele, mert ha nagyon szigorú és részletes az, úgy könnyen megeshik, hogy a magyar komló kiszorul a cseh piacról, ahova pedig termésünknek körülbelül 70 százaléka jut évente. Bár arra lenne jó ezen intézkedés, hogy visszariassa a magyar sörgyárosokat a cseh piacról, s ezután itthon közvetlenül vásárolnák szükségletüket, s csak annyi cseh komlót, amennyi

a keverésre kell — ha igazán kell! De mindenképen jó lesz már most gondoskodni arról, miként juthasson a magyar komló könnyebben a nürnbergi és londoni piacokra.

— **Értesítés.** Az E. G. E. tagjait és lapunk olvasóit értesítjük, hogy az *Erdélyi Gazdasági Egylet*, *Erdélyrészi Gazdasági Egylet* és az *»Erdélyi Gazda«* hivatalos helyiségei az egyleti új székházba (Attila-utca 2. szám alá) helyeztetek át,

— **Új állami faiskola.** Régi óhajta közeledik a megvalósulás felé Sepsiszentgyörgy gyümölcsfa tenyésztőinek. Benkő Pál gazdasági tanár egy nagyterjedelmű faiskola létesítése érdekében indított mozgalmat, mert az eddigi faiskola kicsiny és nem tudja kielégíteni a gyümölcstenyésztők szükségleteit. Az új faiskola 22 holdnyi területet foglalna el és ellátná gyümölcsfa, oltványokkal nemcsak Sepsiszentgyörgy, hanem az egész vidék gazdaközösséget is.

— **A székelyföldi tejszövetkezetek hatása.** Csak nemrég állították fel Székelyföldön a tejszövetkezeteket, máris jelentékeny haszna mutatkozik. A földmívelésügyi miniszter a székelyföldi kirendeltséggel megvizsgáltatta a tejszövetkezetek gazdasági hasznát. A székely kirendeltség a vizsgálat eredményéről a következőkben számolt be: Az olcsó lefőlőzött tej erősen megjavította a szegényebb népréteg táplálkozását. A tej értékesítése útján addig nem ismert pénzjövedelem jön a községekbe. A legtöbb szövetkezet működése területén az állatállomány erősen szaporodik. Sehol sem fordul elő az, hogy a gazdák a tej eladása miatt a háznép tejfogyasztását megszorítanák. Az általános hatás az, hogy a tejgazdálkodás folytán több a trágya, több szükség van a mesterséges takarmányra és a nép ennek folytán meglehetősen gyorsan jobb és jövedelmezőbb gazdasági üzemre tér át.

— **Bécsi marha és husarak.** A bécsi mezőgazdasági Zentrallstelletől igen érdekes tudósítás jött a bécsi élőmarha- és husáralakulásról. A f. hó 11-én megtartott bécsi tanácsülésen ugyanis Hallmann tanácsos utalással arra, hogy Szt-Marxi f. hó 7-iki marhavásárra, a nagy felhajtás következtében a vágómarha élősulybani ára métermázsánkénti ára 6 K. val csökkent, kérdi, hogy az elárúsítók hasonló arányban csökkentették-e a hus árát? Lueger polgármester erre kijelentette, hogy az élőmarha árában a legutóbbi hetekben ismételtelen bekövetkezett árcsökkenés dacára, a hus ára a régi maradt és ezért az előjáróság erősen megróvja a mészárosokat. A mészárosok e vád ellen azzal védekeznek, hogy az olcsóbb marhaárak dacára sem szállíthatják le idáig a hus árát, mert karácsony előtt oly magas áron vásárolták a vágómarhát, mely mi arányban sem volt az akkori husárakkal és e veszteségeket most kell pótolniok. Ezzel szemben a bózeni városi tanács jelentése révén, ahol t. i. még az előjáróság szabályozza a husárakat, konstatáltatott, hogy egy 5 métermázsás ökrön, élősulybani 95 fillér vételár és 1.48 korona husár mellett, a mészárosnak még mindig 50—60 K haszna van. Az igaz, hogy minden 3/4 kg. szinhusra 1/4 kg. csontot és zsigert adhatnak, de a hus ára még így is feltűnően csekély a bécsi és a budapesti husárhoz képest. Mindezekből a

közlemény írója arra következtet, hogy a bécsi mészárosok zsarolják a fogyasztóközösséget, hogy a bózeni módszerű hatósági husármegállapítás Bécsben is nagyon beválna és hogy a bécsi előjáróságnak erkölcsi kötelessége összes befolyásával odahatni, hogy a husárok a vágómarha árához képest szabályoztassanak. Ezekhez a „Köztelek” a következőket fűzi még:

A bécsi mizeriák azonban nálunk még fokozottabb mérvben érvényesülnek, mert míg a bécsi tanácsban meg van a kellő bátorság arra, hogy a maga nevében minősítse és kárhóztassa a huskimérők üzleti nyereszkesedését, addig nálunk úgy a vásárpénztár, valamint a mészárosok tulkapásai noli me tangere, a melyek fölött a tanács óvatosan szemet huny. Innét van, hogy az elsőrendű marhát közvetlenül Bécsbe és Németországba viszik és a Budapesten levágott II. od rendű marhahúsát a budapesti fogyasztó csaknem a bécsi áruval egyenlő árban fizeti. Ez a budapesti husuzsora szülő oka, amely ellen segítséget, a fővárosi előjáróságok gyengesége miatt, csak a kormány erélyes közbeavatkozásától és esetleg az érdekelt felek társadalmi szervezkedésétől remélhetünk.

— **Méhészeti Zsebnaptár.** E címmel Iwánkovich Béla az OMGE. tisztviselője s az Országos Magyar Méhészeti Egyesület szaklapjának főmunkatársa egy nagy gondal összeállított, csinos, izléses külsejű zsebnaptárt adott ki. Hogy figyelemreméltó számottevő művel van dolgunk, legjobban igazolja azon körülmény, hogy Zichy Aladár gróf, O. Felsője személye körüli miniszter irt a munkához szeretetteljes megleghangu előszót.

A naptár 372 oldalon a gyakorlati életből vett érdekes szakcikkek egész seregével szolgál a kezdőnek tanácsos; melyeket a gyakorlott méhész is élvezettel olvashat el. Érdekesen csoportosítva vannak a naptárban a hazai s külföldi méhészetre és szakintézményekre vonatkozó adatok, valamint a méhészeti s a méhtermények védelmére vonatkozó törvények, rendeletek teljes szövegükben. Feltalálható benne többek között a méhészeti szakirodalomra vonatkozó pontos kimutatás a legrégebb időtől napjainkig. Mindenki tehát, ki a kis szorgalmas méhecské és azok titkos világa iránt érdeklődik, önmagával tesz jót, ha e csinos jó naptárt megszerzi; ára 2 korona 50 fillér.

— **Budapesti szeszárak.** Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár heti üzleti jelentése szerint az árak Budapesten: Finomított szesz adózva nagyban 150 kor. kicsinyben 154 korona. Finomított szesz adózatlanul nagyban 50.50 kor., kicsinyben 54.50 kor. Nyers szesz adózva nagyban 147 kor., kicsinyben 149 korona. Denaturált szesz nagyban 40 kor., kicsinyben 42 korona.

— **Nagyon csalogdik, ha azt hiszi, hogy** Kecskemét városa nem áll a világvárosok közt az első helyen. Nagyban emeli e méltóságát az ott fennálló *Első Alföldi Cognacgyár*, mely oly hamar vált híressé az általa gyártott *barack* különlegességek által.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

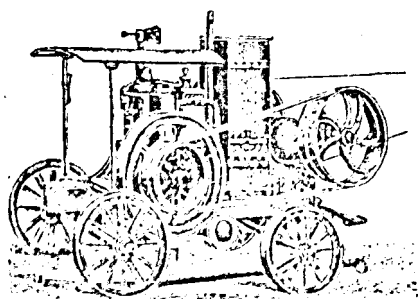
Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

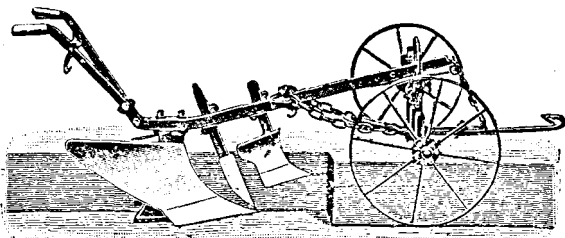

Oberurseli Mótorgyár Részv.-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: VI., Ó-utca 6. szám. MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM” BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MÓTOR.

4000-nél több üzemben. Könnyen kezelhető. Villanyos gyújtással. Okl. gépész felesleges. Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békés megye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Arad megye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitra megye); gróf Esterházy László uradalmától, Sárosd (Fehér megye). Sándor Pál Mező-Bánd, (907 4.) Albisi Béla Alsó-Szováta, Lóte Lázár Kaál.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel. páncéllemezekkel
 acél gerendelyvel
 állítható szarvakkal, önzetetéssel

(907-3) **Többszű ekék.**

Finom-, szántás-, csukló-, rét boronák.
 Háromtagu és egytagu heugerek,
 Superior sorvetőgépek, triörök.

UMRATH ÉS T^{SA}

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 100 HP-ig.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolossvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

záloglevélkölcsönöket

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfai adnak véleményt. 1001

Akácfa 1—2 éves ezre 5 kor.

Öt évesek átültetettek 3—5 cent. átméretű szép sorfák 2 méterre visszavágva waggonba rakva: száza 25 korona, ezre 200 korona.

Szabó Lajos elkész,

Apostag.

1836

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet” részéről, Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos ügynökségével”

biztatam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bármintemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen, díjmentesen szolgálak.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai végre rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatlan, időt veszít és minden esetben, akár eredményes, akár nem, terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

1243

Erdélyi erdő-faanyag és hányaügynökség.
 Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Ugyanott discret és legmegbízhatóbb módon bér- és magánházak, építési telkek, földbirtokok eladása és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtokbérletek lebonyolításnak.

Gazdák,

kik egészséges, fajtiszta és tartós

szőlőültetvényre

akarnak szert tenni, rendeljék

szőlőoltványaikat

„Milleniumtelep“-ről, Nagyösz,

1805 Torontálmege.

Magyar vagy német vagy szerb vagy román nyelvű műme-lékletekkel ellátott nagy főrjegyzék ingyen és bérmentve.

Díjazott sárga Orping-ton tyúk és kakasok

kaphatók ELEMÉR, TORONTÁL, PAP ILONÁNÁL.

Tyúkok darabja 7 korona, kakasok 10 korona.

FISCHER

-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvával óvhatók meg a legbiztosabban a kazlak, gépek és kocsik az eső ellen.

Ezen ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 24 év óta fennálló FISCHER-féle zsák- és ponyvagyár Budapest, V., Nádor-u 31—33, az ország legnevesebb uradalmainak szállítója. 1806

Mindenmű juta- és lenzsákok gyártása.

Ponyvakölcsönző intézet.

Hizlálásra

1838

alkalmas

vészmentes

1 éves sertéseket 200 darabig,

esetleg kisebb részletekben is keres

= a szászsebesi mészárosok szövetezete. =

Ajánlatok lehetőleg a minőség és ár megjelölésével az alábbi címre kéretnek:

DAHINTEN EDE Szászsebes.

Nagyobb terjedelmű

és értékes

Arany, Réz, Pyrit, Vas, Fekete szén, Földolaj, Kaliumsó, Mincium, Cement stb. bányák és telepek felfedezői és tulajdonosai részére

a szükséges tőkét megszerzi illetve az eladást elsőrendű tőkések útján közvetíti egy megbízható szakember. — Érdeklődők küldjék ajánlatukat e lap kiadóhivatalába „Angol” jelige alatt. 1799

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

Jármos ökrök tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelőség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cím:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám.

1762

Telefon 311.

PIUMELI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG

kolozsvári fióktelepe Mátyás-király-tér 12. (Telefonsz. 475.)
 Oránként friss pörkölés.

Világhírű „SOERABAJA” kávékeverék

Valódi „TÖRÖK” kávé, 1 kilogramm 3 korona 50 fillér.
 Zamataja és kitűnő íze felülmúlhatatlan.

1785
 Tea és Rum különlegességek.

Olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

Szivógázmotorok

Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemeltetés óránként és lóóránként csak 1—1½ fillér!

— Legolcsóbb és legszabályosabb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság! —

● Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros cséplőkészletek. ●

HAJÓS és TÁRSA

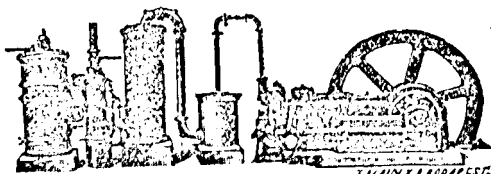
okleveles mérnökök motorvállalata

1809

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.

Telecon 66-69.

Árjegyzék és költségvetés ingyen.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gáz-
gépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű
gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Gépberendezések malmok, téglagyárak, olaj-
gyárak és kékfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúzók. 1475

Báró Bánffy Ferenc apanagyfalusi
gazdaságában eladó:

Bajorországból importált vetőmag után termelt,
42 kgrm.-on felüli minőségi súlylyal még az
1906-ik évi termésben is bíró

„arany zab”

Ára vevő zsákjaiban Bethlen állomásra szállítva
18 korona 100 kilónként. 1820

Megrendelések intézhetők „Nagy Károly ispán“ címére
Apanagyfalu (Szolnok-Dobokam.), ki kívánatra mintát is küld.

OSERS ÉS BAUER

Budapest VI., Podmaniczky-u. 18.

ajánlja elsőrendűnek elismert Szivógázmotorait, faszén
kocsz vagy anthraczit tüzelésre berendezve, 1—2 fil-
lér üzemköltséggel, ugyiszintén kítűnő hírnevű

Benzinlokomobilos cséplőszerelvényeit

Az Osers és Bauer-féle szivógázmotorok, a többek
között, a következő helyeken tekinthetők meg üzemben:
Báró Bánffy Ernő ur uradalmában Kolozs-Borsán
Gróf Wass Béla „ „ Mező-Záhon
Gróf Beldi György „ „ Gyekén
Gróf Teleki Arctur „ „ Tancson
Gróf Bethlen István „ „ M.-Sámsouon és Birkisen
dálnoki Gaál Péter „ „ Kötelenden stb.

Eladó gyógy- és specialis házi kezelésű
Ó-borok erdélyi hírneves mezőszégi pincéből.

Özv. Báró BORNEMISZA ANDRÁSNE sz. Gróf TELEKI
POLIXÉNA ó méltósága, komlód-oroszfai gazdasági pincé-
jében eladó kétszáz hectoliter 1899., 1900., 1901. és
1905. évbéli, részben palackérett, Traminer, Rizling, Kóvér
és Carbenet, kítűnő, erős ugyszólva gyógyborok.

Átlagos árak hordó vételeknél válogatva 1 kor.-tól 1 kor.
60 fillérig. Bármikor megtekinthetők és értekezhetni helyt

ENGI ELEK megbizottal, esetleg levélben is.

Minta postán nem küldetik.
Szentmihálytelki vasuti állomásra vagy Szász-Régenre
levél vagy sürgöny értesítés után kocsit küldetik. Posta- és
telefon állomás Nagy-Nyulas. 1795

Eladó

a Báró Rothenthal
Henrikné szőke-
falvi (vasutállomás hely-
ben) gazdaságában, a birtok
bérbeadása miatt,

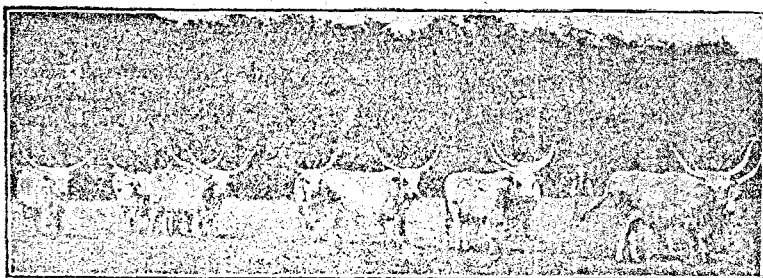
25 darab

magyar erdélyi fajta szelid tenyész tehén, erős, csontos, szabályos
testalkatúak, jó tejelők s ezeknek 39 drb. különböző koru üsző és bika borjai.

A tenyészet a Sperker Ferencz Szent-demeteri tenyészetéből több éven át előre lefoglalt fölösleges
számu tehén és üsző megvásárlása útján alapított s a törzsbikák is mindég onnan szerezettek be. Utóbbi
években a 2-éves tenyészvikák kimutathatólag darabonként 800—1200 koronáig adattak el.

Továbbá eladó 17 darab fekete fecske hasu mangalica anyakoca és 52 darab 1 éves süldő, vészen
átmentek.

Vevők kéretnek a megtekintés idejének megállapítása végett Sperker Ferencz
— földbitokoshoz (lakik Szent-Demeter, u. p. Nagy-Kend) fordulni. —

Hévízi komlótelepemről,

mely is az 1885-iki országos és az 1896 évi mil-
lenáris kiállításokon „nagyéremt“, a brüsszeli
világ- és a kolozsvári gazd. kiállításokon „dicsérő
okleveleket“, az O. M. G. E. 1901 évi komlókial-
litásán III. nagy díjat nyerte

az ez év tavaszán vágandó dugványos
ezerét (későn érő Saazi) loco, homo-
ródi pályaudvar, huszonnégy koro-
o o nával árusítom el. o o

U. p. Homoród-Héviz.

Id. Gróf Haller János.

1796

ELADÓ HÁZHELYEK!

Kolozsvár legszebb jövőjü, nagyon fejlődő városrészében, — az új
színház közelében — az ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET telkén, az
Attila-utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 4 órától
6 óráig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában, Kolozs-
várt, Attila-utca 2. szám alatt.

Csatornázás! Vízvezeték!
Villanyvilágítás!

HAZAI IPAR!!

WOHANKA ÉS TÁRSA
 KEZELMÉNYEKSZÁM
 MOTOROK ÉS AUTÓMOBILOK
 ÜZEMKÖLTÉSEK ÉS JAVÍTÁSOK
 1/2-2 FILLÉR
 ÓRÁNKENT ÉS LOERÓNKENT
 NINCSEK ROBBANÓ ÉS TŰZVÉSZÉLY
 MINDEN PENZÜGYORI ELLENŐRZÉS
 ÉS ENGEDÉLY NÉLKÜL
WOHANKA ÉS TÁRSA BUDAPEST
 N. V. VACZI KÖRUT 76.

Piros Delaware vessző
 sima 30.000 drb. I. oszt., ezre 20 frt. II. oszt.
 15.000 drb. ezre 10 frt. Fajtisztaságért felelőség!
2 éves bor és csemege fás és zöld
 oltványok, a legkitűnőbb Chasselas, Muskotály
 és különleges csemege fajokban.
Európai és amerikai
 sima gyökeres vessző, mérsékelt áron.
 Árjegyzéket mely a „Delaware” s az ösz-
 szes fajok részletes ismertetését és sok hasznos
 tudnivalót tartalmaz — **ingyen és bérmentve küld:**
SZÜCS SÁNDOR ÉS FIA
 szőlőtelepe
 1793 **BIHARDIÓSZEG 14.**

1841
Gazdasági tanintézetet,
 esetleg vincellér, vagy föld-
 mives iskolát végzett 25—
 28 éves nőtlen egyén már-
 cius 1. belépésre **Szám-**
tartói állást talál ifj. báró
 Wesselényi Miklósné Ara-
 nyos-Gyéresi birtokában.
 Jelen tkezők irjanak:
Sigmond Márton
 gazdatisztnek,
Aranyos-Gyéresre.

HAZAI IPAR!!
 1811

Hirdetmény!
 Alólirott szövetkezet telepén még a készlet tart mintegy
1 1/2 millió 150 különféle faju a legnemesebb
 Bor és Csemege-szőlő fajokból őszi szedésű, gondosan elver-
 melt, minden **szőlőbetegségtől mentes**, a faj azonos-
 ságáért teljes szavatosság mellett
 ajánlja sima szőlővessző készletét,
 továbbá igen szép 2—3 éves gyü-
 mölcsfa ojtványait. n. m.: Alma,
 Körte, Kajszin, Őszi-barack, Cse-
 resznye, Megy, Birs, Ojtót-Eper,
 Eper, Akác és Gleditria magoncait, Diszfákat, virágzó cser-
 jéket és felfutókat, Diót remek, szép különféle faju és nagy-
 ságu fenyőket a legjutányosabb áráért pontos kiszolgálás
 mellett ajánl a tavaszi idényre. 1839
 Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.
 Megrendelések: **Az első kecskeméti szőlő és gyümölcstermelő**
szövetkezet címére intézendők Kecskemétre.

GŐZEKÉKET,
= GŐZ-UTIHENGEREKET =
 1758 és
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT
 a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árák mellett szállít
JOHN FOWLER & Co.
 Budapest—Kelenföld a vasútállomása
 szemben.
 Telefon 42—60

Mendel Lázár Fiai söröződéje, Torda
 Ajánlja: **hordókban és palackokban** legjobb minőségű 1735
világos korona sörét
 A már 10 év óta fennálló Kolozsmegyei főraktár
 Kolozsvárt, (Óvár, városi sörház) saját kezelés alatt áll.
 Kolozsvárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

Törlesztő kölcsönök.
AZ
Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank
Részvénytársaságnál
Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)
 igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
 birtokok és városi bérházakra
 Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített
 telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérhá-
 zaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület
 vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas
 összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsö-
 nöknél számíttatik, kisszebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök
 közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással
 készséggel szolgál az
Igazgatóság.
 Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.
 1501
Gyors és olcsó lebonyolítás.

Acetylén világítási berendezések,
 önálló teleppel, a szabadalmazott **LUX**
 készülékkel. Kezelés nélküli, önműködő carbid a
 vízbe eső rendszerű teljesen veszélytelen fejlesztők.
Elektromos világítási és erőátviteli
 berendezések.
 Szpecialitás: **önálló kis telepek.** (Elektrogének) városok, kastélyok,
 gyárak, szállodák, malinok és magánházak részére. **Kezelés**
nincsen, olcsó vételár! Egy 16 gyf. izzólámpa óránként 1 fill-
 érbe, egy tényleges 16-erő 6 fillérbe kerül. **Motorok:** benzinre, gázra,
 nyersolajra stb.-re bármilyen célra.
FEJÉR és SCHMIDT
 Budapest, Eötvös-tér 2. szám.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gáz-
gépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű
gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Gépberendezések malmok, téglagyárak, olaj-
gyárak és kékfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúzók. 1475

Báró Bánffy Ferenc apanagyfalusi
gazdaságában eladó:

Bajorországból importált vetőmag után termelt,
42 kgrm.-on felüli minőségi súlylyal még az
1906-ik évi termésben is bíró

„arany zab”

Ára vevő zsákjaiban Bethlen állomásra szállítva
18 korona 100 kilónként. 1820

Megrendelések intézhetők „Nagy Károly ispán” címere
Apanagyfalu (Szolnok-Dobokam.), ki kívánatra mintát is küld.

OSERS ÉS BAUER

Budapest VI., Podmaniczky-u. 18.

ajánlja elsőrendűnek elismert Szívógázmotorait, faszén
kocsz vagy anthraczit tüzelésre berendezve, 1—2 fil-
lér üzemköltséggel, ugyszintén kitűnő hírnevű

Benzinlokomobilos cséplőszerelvényeit

Az Osers és Bauer-féle szívógázmotorok, a többek
között, a következő helyeken tekinthetők meg üzemben:

Báró Bánffy Ernő	ur	uradalmában	Kolozs-Borsán
Gróf Wass Béla	„	„	Mező-Záhon
Gróf Béldi György	„	„	Gyekén
Gróf Teleki Arctur	„	„	Tancson
Gróf Bethlen István	„	„	M.-Sámszón és Birkisen
dálnoki Gaál Péter	„	„	Kötelenden stb.

Eladó gyógy- és specialis házi kezelésű
Ó-borok erdélyi hírneves mezősegi pincéből.

Özv. Báró BORNEMISZA ANDRÁSNÉ sz. Gróf TELEKI
POLIXÉNA ó méltósága, komlód-oroszfái gazdasági pincé-
jében eladó kétszáz hectoliter 1899., 1900., 1901. és
1905. évbéli, részben palackérett, Traminer, Rizling, Kövér
és Carbenet, kitűnő, erős ugyszólva gyógyborok.

Átlagos árak hordó vételeknél válogatva 1 kor.-tól 1 kor.
60 fillérig. Bármikor megtekinthetők és értekezhetni helyt

ENGI ELEK megbizottal, esetleg levélben is.

Minta postán nem küldetik.

Szentmihálytelki vasuti állomásra vagy Szász-Régenre
levél vagy sürgöny értesítés után kocsit küldetik. Posta- és
telefon állomás Nagy-Nyulas. 1795

Eladó

a Báró Rothenthal
Henrikné szőke-
falvi (vasutállomás hely-
ben) gazdaságában, a birtok
bérbeadása miatt,

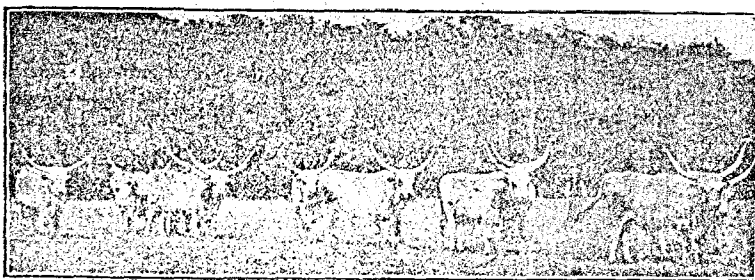
25 darab

magyar erdélyi fajta szelid tenyész tehén, erős, csontos, szabályos
testalkatúak, jó tejelők s ezeknek 39 drb. különböző kora üsző és bika borjai.

A tenyészet a Sperker Ferencz Szent-demeteri tenyészetéből több éven át előre lefoglalt fölösleges
számu tehén és üsző megvásárlása útján alapított s a törzsbikák is mindég onnan szereztettek be. Utóbbi
években a 2-éves tenyészvikák kimutathatólag darabonként 800—1200 koronáig adtak el.

Továbbá eladó 17 darab fekete fecske hasu mangalica anyakoca és 52 darab 1 éves süldő, vészen
átmentek.

Vevők kéretnek a megtekintés idejének megállapítása végett Sperker Ferencz
— földbirtokoshoz (lakik Szent-Demeter, u. p. Nagy-Kend) fordulni. —

Hévízi komlótelepemről,

mely is az 1885-iki országos és az 1896 évi mil-
lenáris kiállításokon „nagyérmét”, a brüsszeli
világ- és a kolozsvári gazd. kiállításokon „dieserő
okleveleket”, az O. M. G. E. 1901 évi komlókiál-
litásán III. nagy díjat nyerte

az ez év tavaszán vágandó dugványos
ezerét (későn érő Saazi) loco, homo-
ródi pályaudvar, huszonnégy koro-
o o nával árusítom el. o o

U. p. Homoród-Héviz.

Id. Gróf Haller János.

1796

ELADÓ HÁZHELYEK!

Kolozsvár legszebb jövőjü. nagyon fejlődő városrészében, — az új
színház közelében — az ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET telkén, az
Attila-utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 4 órától
6 óráig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában, Kolozs-
várt, Attila-utca 2. szám alatt.

Csatornázás! Vizvezeték!
Villanyvilágítás!

HAZAI IPAR!!

WOHANKA FÉLÉ
 KÉZMŰVEZÉSEK, SZERELVÉNYEK,
 MOTOROK ÉS MOTOMOBILOK,
 ÜZEMANYOSÉK ÉS MASZINOK,
 1/2-2 FILLER
 ORÁNKENT ÉS LOERONKENT,
 NINCS ROBBANÓ-ÉS TŰZ-VESZÉLY,
 MINDEN PÉNZÜGYI ELLENŐRZÉS
 ÉS ENGÉDELY NEKÜNK!
WOHANKA ÉS TÁRSA BUDAPEST
 N. V. VACZI KÖRUT 76.

HAZAI IPAR!!

1811

Piros Delaware vessző

sima 30.000 drb. I. oszt., ezre 20 frt. II. oszt.
 15.000 drb. ezre 10 frt. Fajtisztaságért felelősség!

2 éves bor és csemege fás és zöld

oltványok, a legkitűnőbb Chasselas, Muskotály
 és különleges csemege fajokban.

Európai és amerikai

sima gyökeres vessző, mérsékelt áron.

Árjegyzéket mely a „Delaware“ s az ösz-
 szes fajok részletes ismertetését és sok hasznos
 tudnivalót tartalmaz — ingyen és bérmentve küld:

SZÜCS SÁNDOR ÉS FIA
szőlőtelepe

1793 BIHARDIÓSZEG 14.

Gazdasági tanintézetet,

esetleg vincellér, vagy föld-
 mives iskolát végzett 25—
 28 éves nőtlen egyén már-
 cius 1. belépésre Szám-
 tartói állást talál ifj. báró
 Wesselényi Miklósné Ara-
 nyos-Gyéresi birtokában.

Jelentkezők irjanak:

Sigmond Márton
 gazdatisztnek,

Aranyos-Gyéresre.

Hirdetmény!

Alólirott szövetkezet telepén még a készlet tart mintegy

1 1/2 millió 150 különféle faju a legnemesebb

Bor és Csemege-szőlő fajokból őszi szedésű, gondosan elver-
 melt, minden **szőlőbetegségtől mentes**, a faj azonos-
 ságáért teljes szavatosság mellett

ajánlja sima szőlővessző készletét,
 továbbá igen szép 2—3 éves gyü-
 mölcsfa ojtványait. n. m.: Alma,
 Körte, Kajszin, Őszi-baraek, Cse-
 resznye, Megy, Birs, Ójtot-Eper,

Eper, Akác és Gleditria magoncát, Diszfákat, virágzó cser-
 jéket és felfutókat, Diót remek, szép különféle faju és nagy-
 ságu fenyőket a legjutányosabb áráért pontos kiszolgálás
 mellett ajánl a tavaszi idényre. 1839

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

Megrendelések: Az első kecskeméti szőlő és gyümölcsstermelő
 szövetkezet címére intézendők Kecskemétre.

GŐZEKÉKET,

= GŐZ-UTIHENGEREKET =

1758

és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árák mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50

BUDAPEST—KELENFÖLD

a vasutállomása
szemben.

Mendel Lázár Fiai sörfőzdéje, Torda

Ajánlja: hordókban és palackokban legjobb minőségű

1735

világos korona sörét

A már 10 év óta fennálló Kolozsmegyei főraktár
 Kolozsvárt, (Óvár, városi sörház) saját kezelés alatt áll.

Kolozsvárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
 birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített
 telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérhá-
 zaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület
 vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas
 összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsön-
 öknél számíttatik, kissébekeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök
 közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással
 készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as évfolyam.

Gyecs és olcsó lebonyolítás.

Acetylen világítási berendezések,

önálló teleppel, a szabadalmazott **LUX**
 készülékkel. Kezelés nélküli, önműködő carbid a
 vízbe eső rendszerű teljesen veszélytelen fejlesztők.

Elektromos világítási és erőátviteli

berendezések.

Speciálítás: **önálló kis telepek.** (Elektrogének) városok, kastélyok,
 gyárak, szállodák, malmok és magánházak részére. **Kezelés**
nincsen, olcsó vételár! Egy 16 gyf. izzólámpa óránként 1 fill-
 érbe, egy tényleges 16erő 6 fillérbe kerül. **Motorok:** benzínre, gázra,
 nycsolajra stb.-re bármilyen erővel.

FEJÉR és SCHMIDT
 Budapest, Eötvös-tér 2. szám.

1807 (a.)

GRAND PRIX a párisi 1900. évi világkiállításon.

1737 II. **Kwizda-féle**

Restitutionsfluid.

Cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére. — Egy üveg ára 2 kor. 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő- és utóerősítől, ina. merevségénél stb. az idomításnál kiváló munkára építési lovakat.

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz 140 K ---, doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle szabadalmazott

Lábszár-védő

Pneumatic-lábszárvédő

szürke, fekete, baúna és fehér színben és négy nagyságban készítettnek és pedig a bal és jobb lábak részére, a-b-nél mért terjedelem szerint.

1 sz. 20-22 cm. 3. sz. 24-27 cm.
2 sz. 22-24 cm. 4. sz. 27-30 cm.

Ára darabonként

1. sz. Kor 5-50, 2. sz. Kor. 5-90, 3. sz. For. 6-4, 4. sz. Kor. 7-30
szürke
1. sz. Kor. 5-90, 2. sz. Kor. 6-40, 3. sz. Kor. 6-80, 4. sz. Kor. 7-70
fekete, barna és fehér

Képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve. Főraktár:

KWIZDA JÁNOS FERENC

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógy szerész, Korneuburg, bei WIEN.

TRÁGYAGIPSZ!

Mint az összes hazai gipszgyárak központi irodája, ajánlunk

kitünő trágyagipszet

A leghálásabb és legolcsóbb mű-trágya a trágyagipsz, amely különösen sikerrel alkalmaztatik: istállótrágya javítására és konzerválására, lucerna, lóhere és pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya vagy konyhakertészethez.

Legolcsóbb árajánlattal bármely vasuti állomásra legnagyobb készséggel szolgál a

Magyar Gipsz-Kereskedelmi Részvénytársaság
BUDAPEST, V., Dorottya-utca 9. szám.

FOGARASI M. KIR. ÁLLAMI MÉNESBIRTOK IGAZGATÓSÁG.

244
1907.

Hirdetmény.

A ménesbirtok igazgatóság 130 kgr. fehér heremagot, 1644 kgr. mezei komócsinmagot, 1200 kgr. francia perjemagot, 380 kgr. réti perjemagot, 430 kgr. angol perjemagot, 250 kgr. trigonellamagot, 550 kgr. árva rozsnokmagot, 2500 kgr. tiszta tavaszi búkkönymagot kíván beszerezni, melyre az 1 koronás írásbeli ajánlatot

január hó 31-én d. e. 11 óráig az igazgatósághoz adhatók be.

Részletes szállítási feltételeket kívánatra küldünk.
Fogaras, 1907. január 17.

M. kir. áll. ménesbirtok igazgatóság, Fogaras.

M. Á. V. ERDÉLYI FŐ- ÉS MELLÉKVONALAINAK MENETRENDJE.

Az összes vég- és csatlakozó állomások kimutatásával. Érvényes 1906. október 1-től.

I. Gy. 725	Sz. 900	Sz. 545	Gy. 915	ind. Budapest k. p. u. erk.	Sz. 720	Gy. 750	Sz. 640	Gy. 935
Sz. 515	827	851	553	ind. Kolozsvar (erk.)	602	1110	708	1259
532	854	830	611	ind. Ar.-Gyeres A) ind.	521	1050	643	Sz. 1223
651	1016	1029	726	ind. Kocsárd B) ind.	348	930	518	1046
715	1044	1116	750	ind. Tövis (erk.)	307	900	443	1008
815	1145	1246	831	ind. Kükküllőszög C) ind.	157	812	338	900
—	1229	128	838	ind. Kis-Kapus D) ind.	127	800	252	—
—	102	213	905	ind. Segesvár E) ind.	1248	735	220	—
—	153	318	944	ind. Héjasfalva ind.	1141	656	124	—
—	333	452	1051	ind. Brassó F) ind.	950	549	1151	—
—	359	525	1114	ind. —	910	529	1125	—
—	750	627	209	ind. —	532	245	807	—
II Gy. 725	Sz. 800	Gy. 200	Sz. 1010	ind. Budapest k. p. u. erk.	Sz. 610	Gy. 110	Sz. 720	Gy. 935
1212	329	654	605	ind. Arad (erk.)	930	818	1125	476
1222	402	704	635	ind. Piski a) ind.	850	808	1050	401
307	900	1091	1641	ind. Alvinc b) ind.	412	508	615	105
401	1030	1101	1294	ind. Gy.-Fehérvár c) ind.	248	409	448	1205
427	1049	1113	1224	ind. Tövis ind.	230	357	429	1136
—	1123	1133	1258	ind. —	200	333	355	—
A. Sz. 733	V. 1050	V. 659	Sz. 1025	ind. Ar.-Gyeres erk.	Sz. 505	V. 1015	V. 320	Sz. 912
755	1112	721	1048	ind. Torda ind.	445	955	300	852
B. V. 201	Sz. 805	Sz. 319	Sz. 910	ind. Kocsárd erk.	Sz. 740	Sz. 240	Sz. 834	V. 1231
253	846	409	951	ind. M.-Ludas B ¹) ind.	700	200	734	1143
453	1025	537	1127	ind. M.-Vásárhely ind.	526	1225	615	935
505	V. 1042	V. 545	—	ind. Szász-Régen ind.	—	900	V. 544	915
635	1216	714	—	ind. Déda ind.	—	734	416	754
830	206	905	—	ind. —	—	542	242	617
B ¹ V. 345	—	—	—	ind. M.-Ludas erk.	V. 730	—	—	—
919	—	—	—	ind. Sajó-Magyaros ind.	132	—	—	—
1014	—	—	—	ind. Beszt-rce ind.	109	—	—	—
C. V. 302	V. 243	—	—	ind. Kükküllőszög erk.	V. 844	V. 648	—	—
902	838	—	—	ind. Parajd ind.	335	105	—	—
D. Sz. 238	Sz. 1120	V. 710	—	ind. Kis-Kapus erk.	V. 923	Sz. 615	Sz. 1241	—
358	1157	915	—	ind. N.-Szeben D ¹) ind.	731	445	1120	—
V. 812	V. 548	—	—	ind. Fogaras ind.	333	—	442	—
D ¹ V. 521	V. 145	V. 825	—	ind. Nagy-Szeben erk.	V. 700	V. 322	V. 1009	—
557	221	913	—	ind. Nagy-Disznód ind.	627	248	935	—
E. V. 310	V. 1034	—	—	ind. Segesvár erk.	V. 917	V. 503	—	—
342	1104	—	—	ind. Héjasfalva ind.	849	434	—	—
602	103	—	—	ind. Sz.-Udvarhely ind.	700	234	—	—
F. Sz. 513	V. 826	Sz. 250	T. 634	ind. Brassó F ¹) erk.	Sz. 825	Sz. 159	V. 613	Sz. 1098
600	957	415	802	ind. S.-Szt.-György F ²) ind.	705	1239	430	841
757	1145	558	—	ind. Kovászna ind.	538	1108	325	—
851	1241	832	—	ind. K.-Vásárhely ind.	449	1016	237	—
F ¹ V. 335	V. 417	V. 933	—	ind. Brassó erk.	V. 727	V. 132	V. 760	—
4038	552	1035	—	ind. Zernest ind.	600	1153	632	—
F ² V. 700	V. 1039	V. 500	—	ind. S.-Szt.-György erk.	V. 621	V. 425	V. 838	T. 1205
902	1242	831	—	ind. Cs.-Szereda ind.	520	223	636	903
1166	305	—	—	ind. Cs.-Gyimes ind.	—	1209	430	415
a Sz. 610	V. 1125	V. 407	V. 1100	ind. Piski a ¹) erk.	V. 425	V. 1030	V. 300	Sz. 820
1065	358	905	440	ind. Petroseny ind.	1201	610	1030	505
T. 1157	—	1032	629	ind. Lupény ind.	1033	442	—	T. 322
a ¹ T. 630	V. 1135	T. 425	V. 1032	ind. Piski erk.	V. 448	T. 1025	V. 250	T. 810
748	1220	523	1146	ind. V.-Hunyad ind.	408	938	210	722
b V. 200	V. 743	Sz. 411	—	ind. Alvinc erk.	V. 645	Sz. 1137	V. 848	—
653	1247	801	—	ind. N.-Szeben ind.	132	757	342	—
c V. 437	V. 940	T. 430	—	ind. Gyulafehérvár erk.	V. 723	T. 1103	V. 614	—
733	1232	747	—	ind. Zalathna ind.	455	820	341	—

Hirdetéseket jutányos áron felvállal e lap kiadóhivatala